

Biokaasuntuotannon lisääminen vaatii yhteistyötä

31.10.2025

Pohjalaismaakunnissa voisi olla paljon enemmän biokaasulaitoksia. Esimerkiksi Pohjanmaalla olisi tilaa 2–5 suurelle biokaasulaitokselle (kokoluokka 50–120 GWh/v), Keski-Pohjanmaalla 1–2 suurelle laitokselle ja Etelä-Pohjanmaalla Nurmon Bioenergian valmistuttua 2–4 laitokselle. Luvut perustuvat siihen, että alueen peltobiomassoista hyödynnettäisiin 20 prosenttia, lietelannoista 60 prosenttia ja kuivalannoista 50 prosenttia. Merkittävä biokaasutuotannon lisääminen maakunnissa edellyttää kuivalantojen ja peltobiomassojen lisäämistä syötteeksi biokaasuntuotantoon.

Mutta miten valjastaa tämä potentiaali käyttöön?

Yhteistyöllä puhtia biokaasuliiketoimintaan

Biokaasuliiketoiminnassa keskeistä on toimijoiden, kuten eri organisaatioiden ja alueiden, välinen yhteistyö. Biokaasuntuotanto jo itsessään vaatii monen eri alan toimijaa ja asiantuntijuutta: syötteen omistajia, esimerkiksi maatalousyrittäjää tai biojätteen tuottajaa, teknistä osaamista ja laitostoimittajia, mahdollista kaasun jalostamista tai syötteiden esikäsittelyyn liittyvää osaamista, myös logistiikkaosaamista ja loppukäyttäjiä. Mutta entä jos asiaa ajattelisi vielä laajemmin kokonaisuutena? Mitä jos lähialueiden tai naapurimaakunnan keskittymän kanssa tekisi yhteistyötä?

Kumppanuuksia toimijoiden välille

Maatilat ja biokaasulaitokset voisivat tehdä enemmän yhteistyötä ja sopia kumppanuuksista lantojen ja peltobiomassojen keräämisessä ja toisaalta mädätysjäännöksen palauttamisessa pelloille. Tämä tietysti vaatii laitoksilta tietyn suuruista kokoluokkaa.

Kun toimijat tekevät yhteistyötä, saadaan käyttöön laajempi ja ehkä monipuolisempi syötepohja. Kun raaka-aineita tulee useammasta osoitteesta, voi kuljetusreittejäkin optimoida niiden mukaan. Se voi tehostaa logistiikkaa. Biokaasulaitokset voisivat sopia keskenään raaka-aineen hankinnasta ja logistiikasta tietyllä alueella, sillä logistiikkakustannukset voi muodostaa leijonanosan lopputuotteen hinnasta.

Sopimuksia voisi hallinnoida laitosomistajien muodostama osuuskunta, joka pitäisi tiiviisti yhteyttä logistiikkayritysten, syötteiden omistajien ja laitosten välillä. Osuuskunta voisi muodostaa yhtenäisen brändin ja markkinoida laitoksiaan yhdessä; esimerkiksi syötteiden hankkimiseksi. Yhteinen toiminta mahdollistaa tuotetulle biokaasulle ja mädätysjäännökselle pääsyn laajemmille markkinoille. Yksi vaihtoehto olisi myös eri laitosten perustama etäkaivo, joihin biokaasuntuotannosta muodostuva hygienisoitu mädätysjäännös voitaisiin kuljettaa. Esimerkiksi Nivalan biokaasulaitos aikoo hyödyntää etäkaivoja.

Yhteistyö avaa ovia rahoitukseen ja uusiin ideoihin

Kuten kaikessa, tässäkin asiassa kustannuspuoli on oleellinen, investoinnit kun eivät ole kokoluokaltaan pieniä ja vaativat isoja euromääriä. Mitä isompi laitos, sitä pienemmät kustannukset ovat tuotantoyksikköä kohti. Yhteistyön myötä yksittäisen toimijan taloudellinen riski pienenee. On myös olemassa esimerkkejä siitä, että suuremmat biokaasulaitoshankkeet voivat saada helpommin julkista rahoitusta.

Maakuntien välistä yhteistyötä voisimme myös me tutkimus- ja kehittämistoiminnassa työskentelevät tehdä enemmän. Moni asiantuntijatyössä oleva tunnistaa varmasti kollegoiden kanssa sparrailun hyödyn, ja sen, miten matalalla kynnyksellä asioiden jakaminen toisen kanssa voi synnyttää uusia ideoita. Sama pätee myös tässä; biokaasutoimijoiden yhteistyö voi synnyttää uusia innovaatioita, kun toimijat jakavat keskenään parhaita käytäntöjä.

Puhumattakaan siitä, että yhteistyö voi avata ovia laajemmille markkinoille, ja siten tasapainottaa kysyntää ja tarjontaa alueiden välillä, mikä on aika iso kohtaanto-ongelma tällä hetkellä.

Lobbaus ja yhteinen ääni vievät alaa eteenpäin

Jos yhteistyön aloittaminen tuntuu hankalalta, ehdotuksenani on aloittaa se biokaasualan etujen yhteisestä ajamisesta. Nappaa samankaltaisissa tehtävissä toimivaa kollegaa naapurimaakunnassa kiinni ja aloittakaa

kansallisella tasolla lobbaus jonkin alalla olevan ongelman ratkaisemiseen. Pitkäjänteisellä yhteistyöllä voitte saada aikaan suotuisampia säädöksiä ja tukijärjestelmiä, joilla saadaan huoltovarmuutta tukeva ja uusiutuvaa energiaa lisäävä biokaasuntuotanto nousuun. Naapurimaakunnat voisivat laatia yhteisen strategian biokaasuntuotannon kasvattamiselle alueillaan. Yhdessä olette vahvempia kuin yksin!

Artikkeli perustuu Euroopan unionin osarahoittaman DigiBiogasHubs-hankkeessa kirjoitettuun synergiaraporttiin.**Sanna Hietamäki**
SEAMK

Kirjoittaja työskentelee Seinäjoen ammattikorkeakoulussa projektipäällikkönä DigiBiogasHubs-hankkeessa.